

Webinarserie

kl. 11.00-11.45

Lær mer om blågrønne
og naturbaserte løsninger

NATURBASERT SONE

Foto: Tiller Fotballag

Webinarserie åpen for alle:

- Inviterte foredragsholdere fra forskning og forvaltning mfl.
- Vanligvis ca. en gang i måneden, **torsdager kl.11.00-11:45**
- Info, påmelding, presentasjoner og opptak: www.niva.no/nbs
- Forslag til tema eller andre innspill: nbs@niva.no
- LinkedIn-gruppe: [Naturbaserte og blågrønne løsninger](#)

#naturbasertsone

Bekjempelse av fremmede planter: Trondheim kommunes tilskuddsordning

– et viktig naturrestaureringstiltak

Evelyne Gildemyn

Trondheim kommune, Klima- og miljøenheten

Foto: Terese Samuelson

Mange grønne hoder i Trondheim kommune

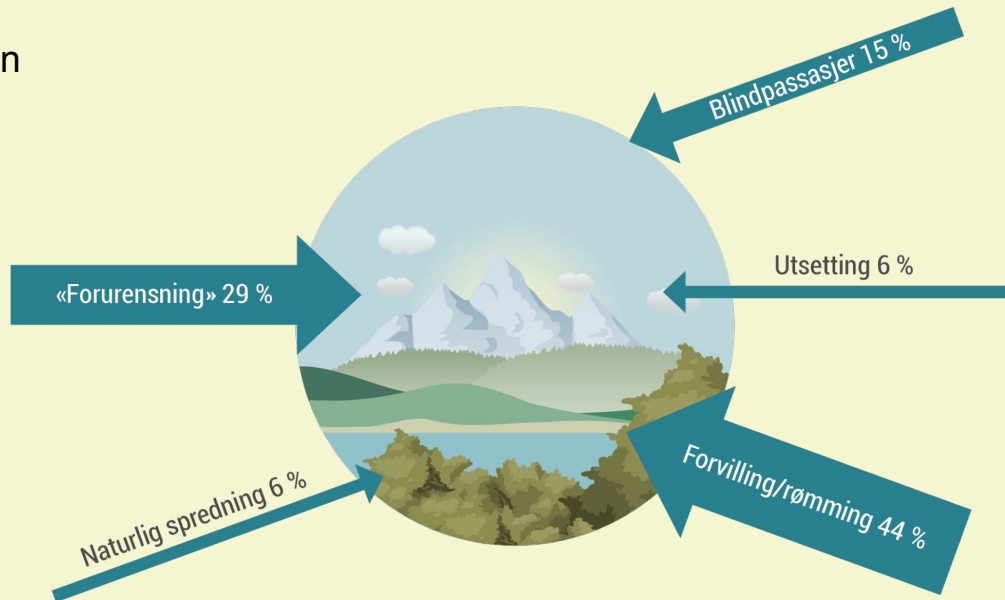
Hva er en fremmed art?

Fremmed art = spredt ved hjelp av menneskelig aktivitet til områder der den naturlig ikke hører hjemme

Noen av disse kan gjøre skade på naturen

Viktige spredningsfaktorer:

- ● hageplanter
- frø i kornlaster
- skogplanting
- bevisst utsetting
- handelsvirksomhet (import)
- ● planting og flytting av masser
- turisme og sportsfiske

Kilde: Artsdatabanken

Hva er problemet? - “Er det så farlig, da?”

- Høy forventet levealder og rasktvekst til å spre seg
- Forårsaker tilstandsendringer i (trua) naturtyper
- Påvirker og konkurrerer med (trua) stedegne arter
- Genetiske effekter - tilbakekryssing med stedegne arter
- Sprer sykdommer og parasitter, f.eks. pærebrann
- Påfører samfunnet betydelige kostnader årlig

Hva sier loven?

Naturmangfoldloven

- generell aktsomhetsplikt (§ 6)
- aktsomhetskrav knyttet til fremmede organismer (§ 28)

Ikke pålagt å bekjempe,
men du må ha kontroll

Forskrift om fremmede organismer

- aktsomhetskrav (§ 18)
 - ha kunnskap om risiko og tiltak
 - treffe forebyggende tiltak
- krav om tiltak mot spredningsvektorer (§ 24)
 - bl.a. ved flytting av løsmasser (pkt 4)
- “forbudslista” (vedlegg I)

Kommunens rolle

- Lokal plan- og miljømyndighet
 - for eksempel: stille vilkår i plansaker og andre tillatelser
- Renovasjon - legge til rette for mottak av avfall med fremmede planter
- Drift av egen eiendom
- Utbygging av infrastruktur
- Bekjempe innenfor utvalgte kulturlandskap (ingen i Trondheim per nå)
- Tilskuddsordninger i landbruket (SMIL)
- Rådgivning og informasjon

Problemarter i Trondheim

“versting-arter” vi prioriterer høyest:

- tromsøpalme/kjempebjørnekjeks
- slirekne (park-, hybrid- og kjempe-)
- hagelupin
- legepestrot
- kjempespringfrø
- rynkerose

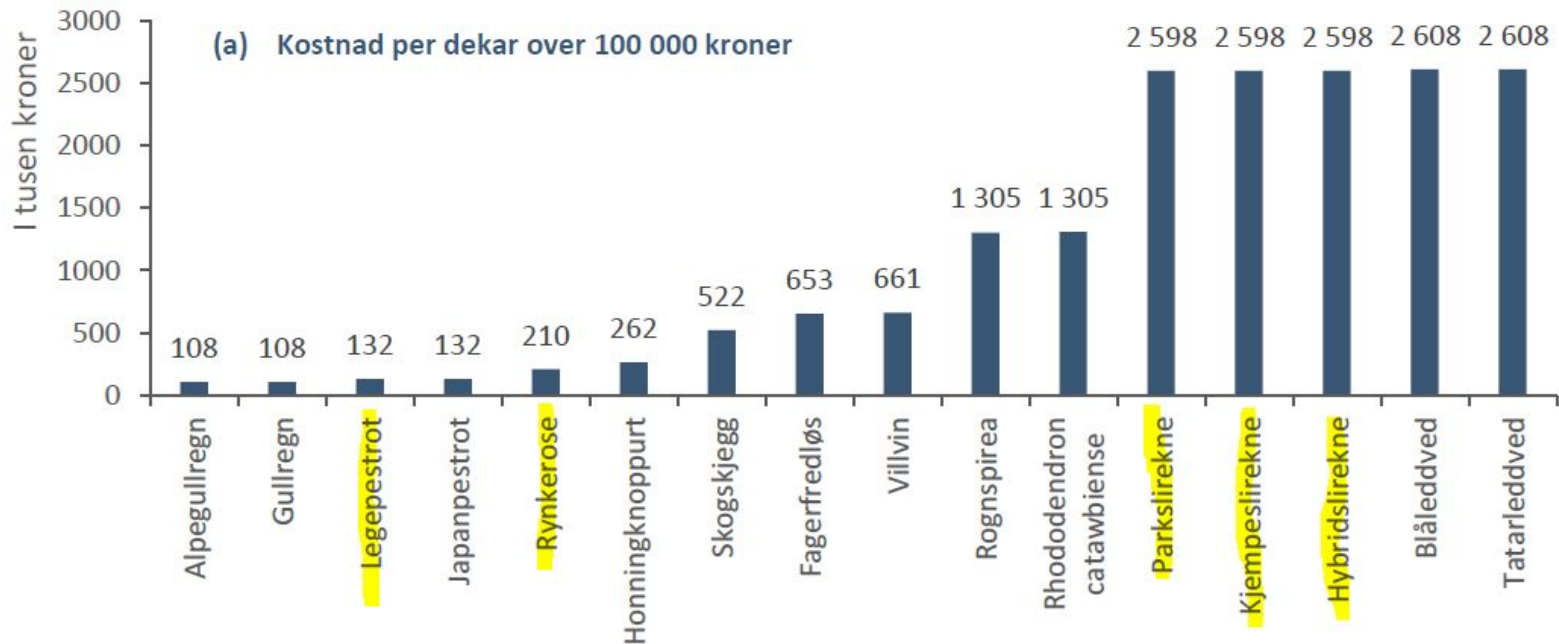
Hageavfall på avveie er den største spredningskilden!

Flytting av masser/plantedeler bidrar også i stor grad til spredning!

Kantklipp av arter som spres vegetativt fører til spredning!

Dyrt å bekjempe!

Figur 4.1 fra: Bekjempelse av fremmede karplanter - kostnader og nytte ved tiltak mot 65 arter (Menon Economics 2021)

Bekjempelsesmetoder

- Mest **kjemisk** bekjempelse = sprøyting med plantevernmiddel (stort sett glyfosat). Effektivt med tanke på kapasitet, økonomi, resultat.
- Noe **mekanisk** bekjempelse = slått, nedkapping, lusing.
- Noe **oppgraving** = fjerning av jordmasser. Kunne gravd opp flere hvis mer midler, men disse lokalitetene må også følges opp over flere år. 600 - 1000 kr per m³
- Heatweed (**varmtvann**) testet litt på tromsøpalme med vanlig munnstykke.
- **Kombinasjon** av ulike metoder = nedkapping, så tildekking med tykk duk

Erfaringer i Trondheim

Finansiering er utfordrende:

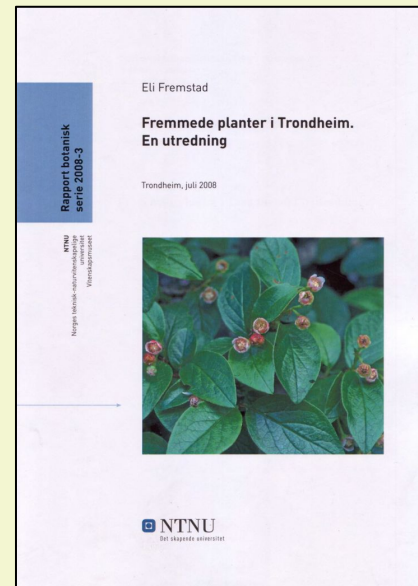
- Ikke egne midler satt av på driftsbudsjettet for veg og grøntområder (brukes på kjerneoppgaver). Bruker naturrestaureringsmidler.
- Statlig tilskuddspott er for liten

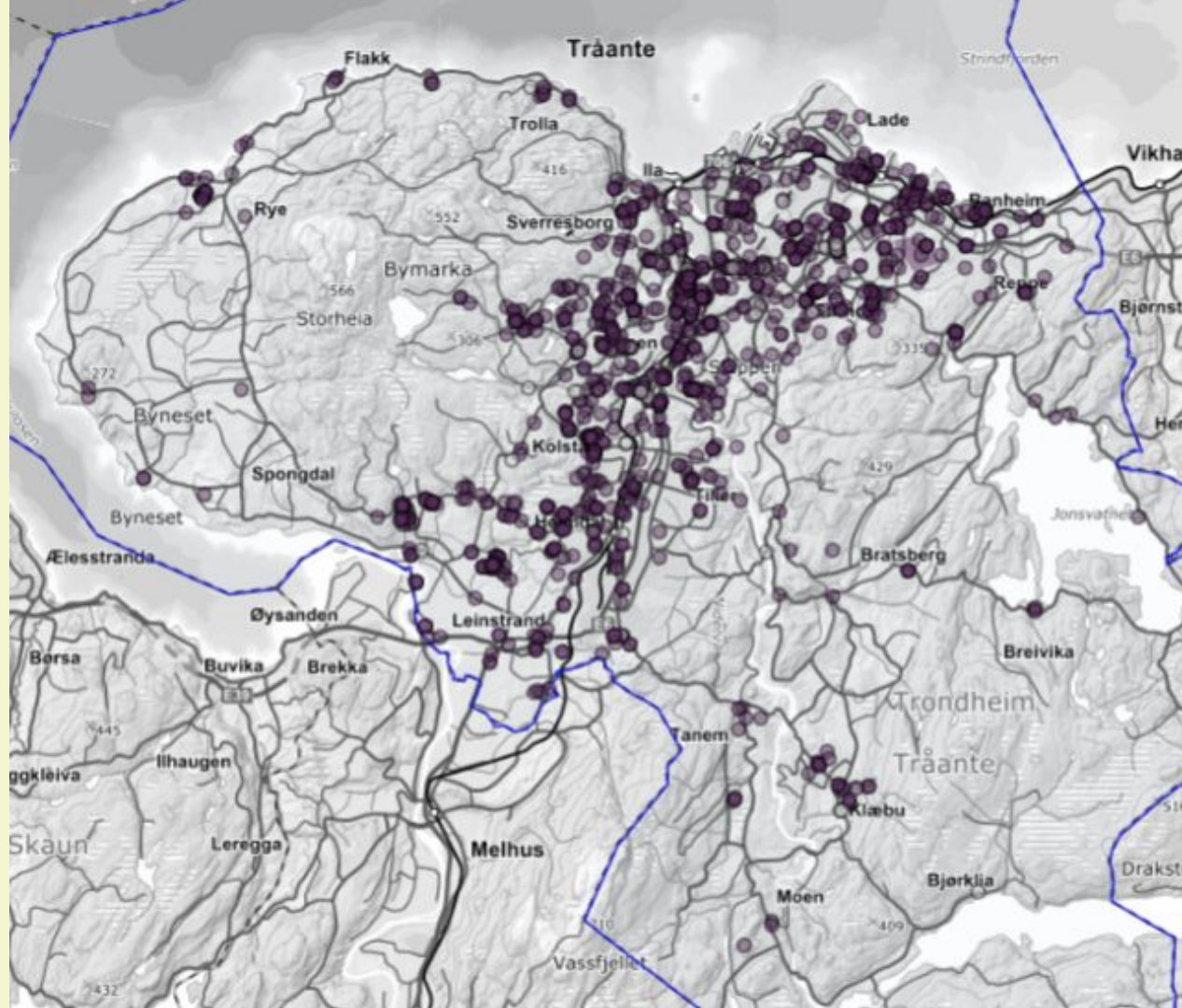
Skaffet oversikt:

- Identifisert problemarter
- Kartlagt i tettbebyggelsen. Stor runde i 2012, supplert i 2021 og 2022
- Bruker Artskart

Prioriteringer - av arter og områder:

- Definert kriterier for prioritering

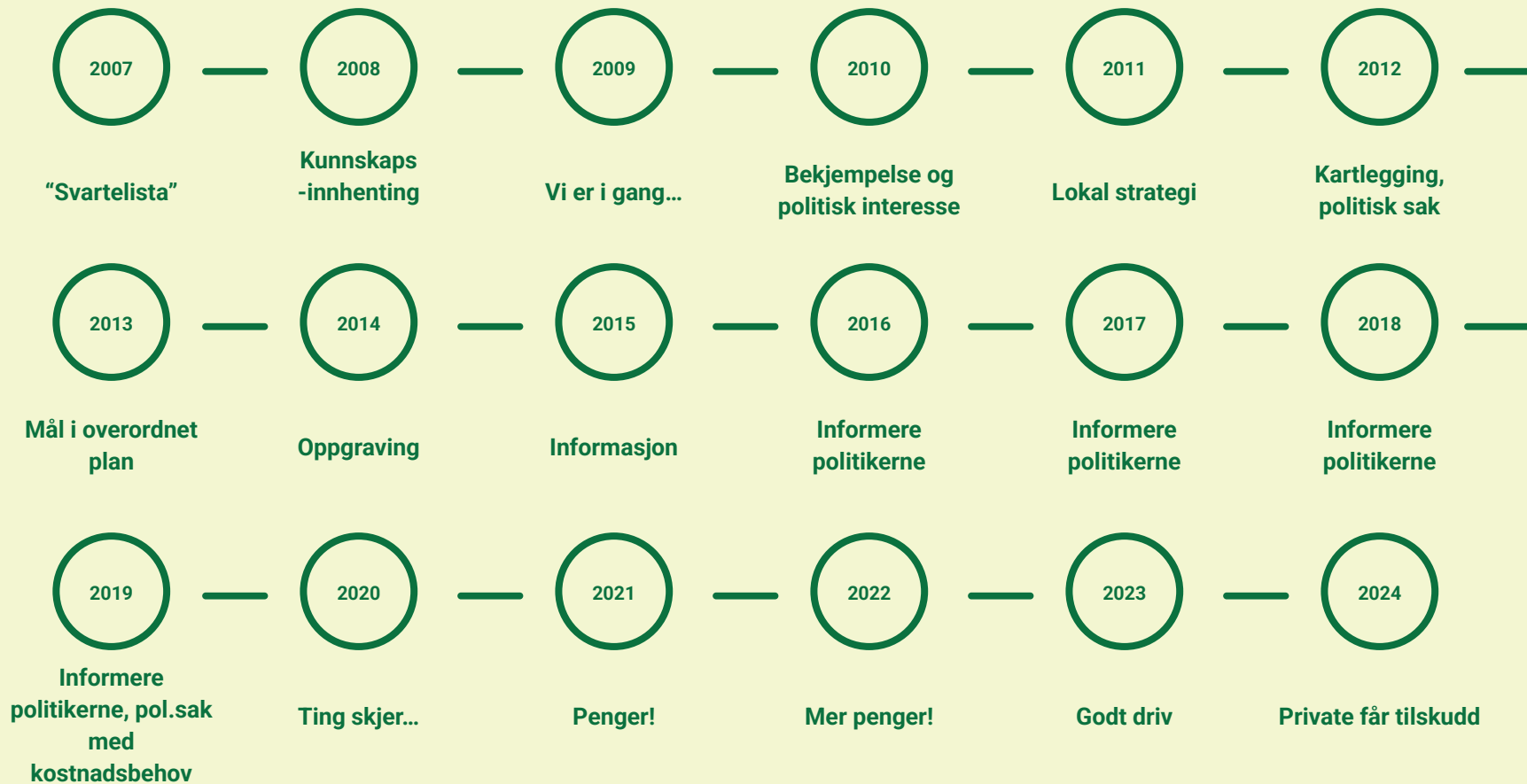
Artskart:

1357 observasjoner av
slirekne, tromsøpalme,
kjempebjørnekjeks,
legepestrot,
kjempespringfrø

Selv om kommunen
prioriterer hardt, må
hageeiere og private også
bidra for å hindre
spredning

→ tilskuddsordning

Suksessfaktorer

Bekjempelse av fremmede plantearter er ressurskrevende og krever oppfølging over flere år. Erfaringer viser at dette er vanskelig å få til innenfor vanlig drift.

- påpeke utfordringer og fortsette med det
- begynn i det små, velge ut noen få fokusområder/planter, kost/nytte
- ro med de årene man har og skryte av resultatene
- informasjon til publikum

Innhold

↳ [Formål](#)

↳ [Hvem kan søke om tilskudd](#)

↳ [Hva kan du søke tilskudd til](#)

↳ [Krav til søknaden](#)

↳ [Søknadsfrist](#)

↳ [Slik søker du](#)

↳ [Rapport og utbetaling av tilskudd](#)

↳ [Kontaktinformasjon](#)

Tilskudd for å bekjempe fremmede plantearter i Trondheim

Formål

Trondheim kommune ønsker å bekjempe totalt ni [fremmede planter](#). Disse hører ikke hjemme i Norge og truer det norske naturmangfoldet. Det er i utgangspunktet ikke forbudt å ha fremmede planter i hagen, men hageeiere må ha kontroll på at disse ikke sprer seg ut til naturen.

Kommunen har ikke kapasitet til å bekjempe fremmede planter på privat grunn. Derfor gis det tilskudd til bekjempelse på private eiendommer.

Tilskuddet er først og fremst ment for de som trenger bistand fra profesjonelle aktører eller har behov for spesifikt utstyr for å bekjempe selv.

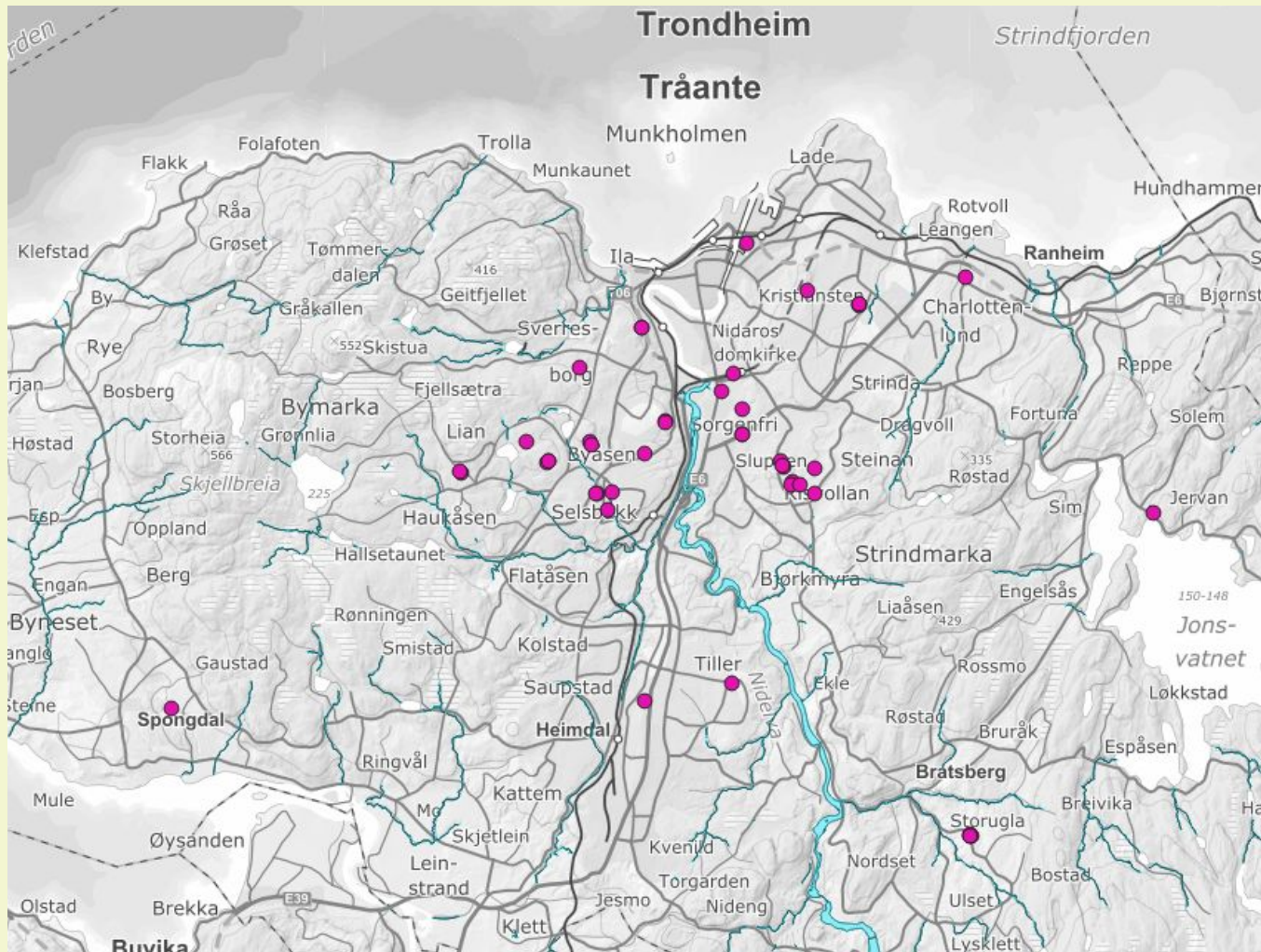
Hvem kan søke om tilskudd

- Privatpersoner, borettslag, sameier, huseierlag og velforeninger.

Maksimalt tilskudd til privatpersoner er inntil kr 5000 per år. Borettslag, sameier, huseierlag og velforeninger som ofte har større eiendommer og ofte mer å bekjempe, kan få inntil kr 10 000 per år. Noen planter er vanskelige å bekjempe og må bekjempes over flere år. Da må det søkes om nytt tilskudd hvert år. Søknader som fikk tilsagn i 2024, blir prioritert for videre oppfølging ved søknad i 2025.

[lenke](#)

2024:
37 søkere
31 bevilget tilskudd
totalt 202 238 kr

2025 (pr. aug.):
24 søkere
totalt 228 514 kr

luking

tildekking

oppgraving

sprøyting

ved trappen er det spadd bort

Takk for oppmerksomheten!

evelyne.gildemyn@trondheim.kommune.no

Takk for i dag!

Velkommen til neste #naturbasertsone

25. september 2025

Klimaendringer og vannkvalitet -
hvordan trygge livet i fjorden gjennom
tiltak oppstrøms?

Elisabeth Rødland (NIVA)

Mer info: niva.no/nbs

Kontakt: nbs@niva.no

NIVA

Foto: Hege Gundersen, NIVA